

## "KEGIATAN2 AWAL YANG BERBAU POLITIK DAN TUMBUHNYA KESATUAN MELAYU SINGAPURA."

oleh

**Rahmat Saripan**  
*Jabatan Sejarah,*  
*Universiti Kebangsaan Malaysia.*

Orang2 Melayu sejak sebelum dan diawal abad ke-20 telah membuktikan bahawa mereka mengerti dan faham bagaimana hendak bergiat dalam pertubuhan2 sungguh pun rata2 orang2 Melayu itu bertapak didesa lebih ramai daripada mereka yang berada dibandar2<sup>1</sup>. Kemahuan untuk bergerak didalam pertubuhan2 menunjukkan, diantara lain2 hal, kesedaran dikalangan mereka yang terpelajar bahawa orang2 Melayu yang mempunyai dan mewarisi suatu kebudayaan, suatu ugama, suatu bahasa, suatu keturunan dan berlatar-belakangkan suatu sejarah yang serupa dapat bergiat bersama untuk menchapai chita2 yang sama juga. Namun begitu perlu diingat bahawa kesedaran serupa itu tidak berapa jelas dikalangan orang2 Melayu didesa yang masih lagi mengikut chara hidup Melayu tradisional walau pun dikampung2 mereka sudah kelihatan unsur2 perubahan seperti ujudnya sekolah2 Melayu, rumah pasung dan anak2 lelaki mereka sudah ada yang pergi kesekolah. Ini disebabkan dalam keadaan hidup dikampung2 kegiatan2 didalam pertubuhan2 seperti dibandar2 tidak perlu. Jadi ternyata bahawa peroses pembandaran yang berlaku diNegeri2 Selat dan Negeri2 Melayu bersekutu telah mengakibatkan orang2 Melayu yang berada dibandar2 mengalami pertandingan hidup yang hebat dari orang2 bukan Melayu dibidang2 pekerjaan, ilmu pengetahuan, sosial dan juga tempat tinggal.

Pertubuhan2 mereka diawal abad ke-20 telah dipelopori dan dipimpin oleh orang2 Melayu yang berpendidikan Arab dan Melayu. Nampaknya mereka ini dipengaruhi oleh gerakan2 reformis Islam yang bermula di Mesir diabad ke-19. Dikalangan mereka ini terdapat kegiatan menulis dan menchetak akhbar2 dan majallah2 seperti *Seruan Azhar*, *Pilihan Timoer*, *Semangat Islam*, *Al-Imam* dan *Al-Ikhwan*. Kegiatan serupa itu membuktikan bahawa mereka ini chergas dalam menyedarkan dan meng-

<sup>1</sup> Di Johor umpamanya, telah tertubuh Pakatan Belajar dan Mengajar Pengetahuan Bahasa. Di Singapura munchul Persatuan Adab dan pertuhuhan2 Kebajikan, sukan dan pelajaran.

hidupkan semangat berpolitik yang berchurak radikal. Akan tetapi sambutan yang diberikan oleh orang2 Melayu kebanyakan tidaklah memuaskan hati mereka. Mereka itu yang telah mengalami dan mencheburkan diri dalam kehangatan pergolakan politik di Asia Barat mendapati orang2 Melayu masih lalai dan nyenyak dari segi politik dibawah "pemerintahan ta' langsung" kerajaan British. Sungguhpun ujud desakan2 alam sekeliling yang membukakan mata orang Melayu sebagaimana yang terdapat dibandar2 dikala itu, viz., hidup didunia ini tidak sempurna chuma dengan pakaian dan makanan sahaja, perjuangan mereka masih berkisar pada soal2 agama, sosial dan ekonomi tidak dapat dipisahkan dari soal2 yang berchurak politik.

Sejak timbulnya golongan orang2 Melayu yang berpendidikan agama yang dipengaruhi oleh idea2 reformis maka suatu krissis faham agama Islam timbul antara golongan tersebut yang terkenal dengan panggilan Kaum Muda dan golongan konservatif Kaum Tua yang menentang mereka kerana pendapat2 mereka merupakan sebagai suatu "(the)threat offered by the former (kaum Muda) to the very basis of customary authority."<sup>2</sup> Penelitian tentang kegiatan2 Kaum Muda – Kaum Tua agak penting juga dibuat kerana mereka merupakan rintisan2 yang memulakan semangat berpolitik dikalangan orang2 Melayu kebanyakan yang berpelajaran.<sup>3</sup> Merekalah yang menyedari betapa pentingnya idea2 kebebasan dikalangan orang2 Melayu bagi tujuan untuk menchapai kemajuan dalam bidang agama, sosial dan ekonomi dan mengingatkan, "... kebebasan (kita) telah hilang, mata (kita) tertutup; akibatnya (kita) mundur."<sup>4</sup>

Peranan Syed Sheikh Al-Hadi dalam membangkitkan kesedaran seperti diatas dapat ditinjau dari penerbitan akhbar2nya yang telah memberikan kesempatan kepada golongan cherdik-pandai Melayu pada waktu itu mengemukakan pendapat2 tentang kesejahteraan dan kemajuan masyarakat Melayu amnya. Diakhbar-akhbar terbitannyalah<sup>5</sup> yang telah memuatkan idea2 yang memandang kemuka menuju kepada pembentukan suatu masyarakat yang mempunyai pemerintahan yang berchurak demokrasi dan berkemajuan. Sebaliknya "Kaum Tua melihat pada zaman kegemilangan Islam yang silam dan mahu menghidupkan aristokrasi lama

<sup>2</sup> W.R. Roff, *The Origins of Malay Nationalism*, Pustaka Ilmu: K.L. 1965. hal. 77. Untuk mendapatkan perbincangan yang lebih lanjut, lihat makalahnya, "Kaum Muda – Kaum Tua: Innovation and Reaction Against the Malays", dalam K.G. Tregonning, ed., *Papers on Malayan History*.

<sup>3</sup> Namun begitu matlamat mereka tidak jelas dan sikap mereka meragukan kerana disamping chuba menanamkan diea2 reformis yang radika ada diantara mereka yang berkhidmat sebagai pegawai2 Ugama kerajaan negeri.

<sup>4</sup> Seruan Azhar, Oktober, 1927, hal. 17.

<sup>5</sup> Syed Sheikh Al-Hadi telah menerbitkan *Al-Imam, Neracha, Al-Ikhwān dan Saudara*.

mereka.”<sup>6</sup> Akan tetapi ternyata bahawa kadangkala pergolakan diantara kedua belah pihak ini tidak lebih dari perbuatan tuduh menuduh tentang siapa sebenarnya Islam dan bukan-Islam. Namun begitu penerbitan<sup>2</sup> tahun<sup>2</sup> diawal abad ke-20 menunjukkan sifat yang radikal dan berkemajuan. Mereka tidak hanya memparkan masalah<sup>2</sup> keugamaan semata-mata. Apa yang nyata ialah atas lunas<sup>2</sup> Islam mereka menyedari hakikat dan pengertian kebebasan. Tulisan<sup>2</sup> yang dimuatkan dalam penerbitan<sup>2</sup> Melayu<sup>7</sup> diluar negeri memperlihatkan sikap anti-penjajahan. Oleh yang demikian penulis<sup>2</sup> tersebut yang terdiri daripada penuntut<sup>2</sup> Melayu di Asia Barat membangkitkan soal kebebasan yang dianggap lebih berat daripada soal pelajaran. Mereka juga mahukan perubahan sistim sosial yang sihat bagi mencapai taraf kemajuan yang lebih sempurna. Sungguhpun begitu kegiatan<sup>2</sup> perkumpulan<sup>2</sup> Islam di Indonesia seperti Muhammadiyah dan Sarekat Islam. Namun begitu golongan modernis Melayu telah menonjolkan beberapa konsep baru dalam kegiatan<sup>2</sup> politik diNegeri<sup>2</sup> Melayu.

Akan tetapi kegiatan<sup>2</sup> mereka hanya mungkin dinilai dari segi pengaruh mereka dalam membukakan selera berpolitik dikalangan orang<sup>2</sup> Melayu yang berpendidikan dibandar. Suatu hal yang nyata dan menarik hati ialah tumbuhnya suatu pandangan, politik yang meletakkan konsep bahawa orang<sup>2</sup> Melayu kebanyakan patut memainkan peranan dalam soal<sup>2</sup> kehidupan yang berkaitan dengan politik. Patutlah diingat bahawa politik dalam konsep orang<sup>2</sup> Melayu kebanyakan dizaman tradisional adalah ditangan golongan pemerintah iaitu pada Sultan<sup>2</sup> dan orang<sup>2</sup> Besar. Jikalau ada pun ahli<sup>2</sup> masharakat Melayu yang mengambil bahagian aktif dalam politik tradisional seperti penghulu<sup>2</sup> tetapi mereka menerima arahan dan memenuhkan kehendak<sup>2</sup> golongan pemerintah. Jadi mereka yang terlepas dari ikatan tradisional dapat berpandangan seperti diatas. Itulah sebabnya pertumbuhan konsep itu tidak di Negeri<sup>2</sup> Melayu tetapi di Negeri<sup>2</sup> Selat. Sejak pertengahan abad ke-19 sudah timbul tulisan, yang dengan sechara terang<sup>2</sup> mengecham sistim politik kerajaan Melayu, di Negeri<sup>2</sup> Selat.<sup>8</sup>

---

<sup>6</sup> T.H. Silcock and U.A. Aziz, “Malayan Nationalism”, dalam W.L. Holland, ed., *Asian Nationalism and the West*, N.Y. 1953. hal. 19.

<sup>7</sup> *Seruan Azhar, Semangat Islam dan Pilihan Timoer.*

<sup>8</sup> Lihat Kassim Ahmad, ed., *Kisah Pelayaran Abdullah*, O.U.P.: Singapura 1960.

Perubahan konsep politik orang2 Melayu kebanyakan juga terdapat di Negeri2 Melayu. Sungguhpun dari segi teorinya Negeri2 Melayu tidak dikatakan 'tanah jajahan' seperti Negeri2 Selat tetapi pada praktiknya sistim pentadbiran Inggeris telah menubuhkan pentadbiran politik berchurak kerajaan berpelembagaan sebagaimana yang terdapat di Britain. Pemerintahan yang berdasarkan undang2 yang tertulis yang dilaksanakan oleh pentadbiran Inggeris telah mengubah konsep politik orang2 Melayu kebanyakan sechara beransur-ansur. Dalam keadaan begini kegiatan2 Kaum Muda tidak mendapat sokongan yang meluas kerana disamping mereka ditentang oleh Kaum Tua yang mendukung aristokrasi lama mereka tidak mempunyai pimpinan yang gigih dan mempunyai pandangan yang jelas tentang matlamat perjuangan yang berbau politik itu. Ini menjelaskan sebab mengapa pentadbiran British telah menganggap gerakan pembaharuan yang dipimpin oleh Kaum Muda tidak berbahaya. Namun begitu sumbangan tokoh2 reformis agak besar kerana "melalui pembaharuan ugama masyarakat Melayu mula menyedari hakikat bahawa masalah2 politik dan sosial adalah fakta penting dalam hidup mereka."<sup>9</sup>

Telah dibicarakan diatas bahawa orang2 Melayu sudah mengerti bergerak didalam pertubuhan2. Malangnya kebanyakan dari persatuan2 mereka lebih mementingkan soal2 kebudayaan dan sukan daripada menghadapi masalah hidup yang lebih praktik lagi. Soal2 politik jarang timbul terutama di Negeri2 Melayu. Keadaan hidup di Negeri2 Melayu belum banyak yang berubah sungguhpun sudah masuk unsur2 ekonomi asing dan orang2 asing dikalangan orang2 Melayu. Ini disebabkan sebilangan besar penduduk2 Melayu diwaktu itu hidup bertani. Mereka tidak mempunyai suatu kelas menengah (middle class) yang dapat menggerakkan perubahan politik akibat dari rasa tidak puas-hati mereka terhadap sistim politik mereka yang masih berchurak tradisional. Mereka juga tidak mempunyai segolongan proleter dibandar-bandar yang menderita yang merupakan bahan penggerak perubahan sosial, ekonomi dan politik berchurak sosialisma.

Suatu hal yang ujud dan menjadi simin pergabungan orang2 Melayu ialah nasionalisma. Ditinjau dengan lebih teliti tentang **circle of association** mereka yang berchurak kebangsaan itu memperlihatkan suatu tindakan-balas yang difensif terhadap kemasukan dan anchaman unsur2 asing yang mereka tentang atau mereka fikirkan merbahaya disisi masyarakat Melayu. Kata2 seperti "Tidak Melayu Hilang di Dunia", dan "Hidup Melayu" yang dilafazkan dalam pertuturan dan tulisan membuktikan bahawa jiwa Melayu menjadi kachau dan tidak tenteram dalam menghadapi perubahan yang

---

<sup>9</sup> W.R. Roff, "Kaum Muda & C" op:cit, hal. 117.

berlaku disekitar mereka. Apa yang nyata ialah struktur sosial masyarakat Melayu tradisi yang beku itu merupakan suatu faktor penting yang barangkali dapat menjelaskan mengapa orang2 Melayu kurang bergiat dalam politik sebelum tahun2 1930an. Namun begitu sudah kelihatan bibit2 kegiatan politik dikalangan Orang2 Melayu yang berpelajaran.

Sementara itu di Singapura orang2 Melayu menjadi golongan terkecil dan mengalami chara hidup yang agak berbedza dari orang2 Melayu di Negeri2 Melayu. Singapura menjadi pusat pentadbiran penjajah British bagi negeri2 Selat dan juga negeri2 Melayu Bersekutu yang diketuai oleh Gabnor.<sup>10</sup> Orang2 Melayu di Singapura sudah lama merasakan hidup terhimpit dikalangan kaum2 imigran. Kebanyakan orang2 Melayu di Singapura bekerja sebagai kuli2 bergaji hari, derebar2, budak2 pejabat dan lain2 pekerjaan yang memerlukan tenaga buruh tetapi tidak mementingkan kemahiran. Dikalangan mereka yang terpelajar yang sedikit sekali itu dengan lantang. Namun begitu merekalah yang telah merentas jalan kepada pembentukan suatu parti politik Melayu yang pertama di Singapura.<sup>11</sup>

Suatu perjumpaan yang dihadziri oleh wartawan2 Melayu yang berpendidikan Inggeris dan Melayu, pegawai2 kerajaan dan saudagar2 Melayu berjumlah lebih kurang tiga puluh orang telah diadakan di Kampung Gelam pada pertengahan bulan Mei, 1926. Pertemuan ini telah menghasilkan suatu persatuan politik Melayu pertama yang mengandungi tujuan2 politik yang jelas. Untuk memahami bagaimana pertubuhan ini bermula, haruslah ditinjau perjuangan Enche Eunos Abdullah dalam Majlis Undangan Negeri2 Selat.<sup>12</sup> Dengan perlantikan beliau sebagai wakil orang2 Melayu, maka orang2 Melayu merasakan betapa perlunya orang2 Melayu bersatu menyokong tindakan2nya didalam majlis tersebut. Persatuan ini amat perlu untuk faedah orang2 Melayu di Singapura khususnya.

Sebenarnya kemahuan orang2 Melayu di Singapura untuk berkechim-pung dalam politik timbul dari satu pergolakan dikalangan pemimpin2 orang2 Melayu sendiri. Dipunchak pimpinan orang2 Melayu itu orang2 yang berpengaruh adalah orang2 Melayu peranakan Arab yang kaya

<sup>10</sup> Untuk mendapat pembicharaan lanjut lihat R. Emerson, *Malaysia: A study in Direct and Indirect Rule*, N.Y. 1937.

<sup>11</sup> W.R. Roff, *The Origins of Malay Nationalism* (hal 192) mengatakan pertubuhan ini tidak dapat dipanggil "parti politik" dan ia memanggilnya "Quasi - political movement".

<sup>12</sup> Sebelum dilantik menjadi ahli Majlis Undangan Negeri2 Selat ditahun 1924, dua tahun sebelumnya ia telah dilantik sebagai "Municipal Commissioner" Melayu yang pertama.

atau berharta. Nasionalisma Melayu diperingkat awal telah mengakibatkan orang2 Melayu mula menchari identiti kebangsaan dan sifat2 Melayu tulin. Dalam hal ini mereka tidak lagi memandang asalkan seseorang itu beragama Islam dan menurut adat istiadat Melayu ia sudah boleh digulungkan kedalam istilah "Melayu." Dari segi perkembagnan semangat kebangsaan Melayu penubuhan Kesatuan Melayu Singapura agak penting kerana sejak tarikh itu orang2 Melayu telah mula mengeneipkan soal2 ugama dan kebudayaan dalam kegiatan2 politik mereka. Sebelum tertubuhnya kesatuan Melayu Singapura, pemimpin2 Persekutuan Islam Singapura telah mewakili orang2 Melayu dalam mengemukakan perkara2 yang bersangkutan dengan pentadbiran kerajaan terhadap orang2 Melayu sungguhpun pertubuhan ini berchorak keugamaan. Tetapi pemimpin2 Persekutuan Islam Singapura tidak dapat memuaskan hati orang2 Melayu kerana dalam keadaan hidup yang terhimpit orang2 Melayu mestilah bergiat memperjuangkan hak2 politik sebagaimana kata2 seorang dari pengasas2 Kesatuan Melayu Singapura, "Soalannya ialah (kita) orang2 Melayu harus membentuk satu persatuan untuk mengambil bahagian dalam politik, dalam urusan kerajaan."<sup>13</sup>

Walaupun Kesatuan Melayu Singapura ditubuhkan dipertengahan tahun2 1920an tetapi kegiatan2nya yang aktif adalah diawal tahun 1930an.<sup>14</sup>

Tujuan Kesatuan Melayu Singapura adalah seperti berikut:

- 1) menggalakkan diantara ahli2nya supaya mengambil berat dalam perkara2 negeri dan jajahan2 kerajaan Inggeris yang maha besar.
- 2) menggalakkan kemajuan orang2 Melayu pada tentang siasat kerajaan campuran, perasaan dan pelajarannya.
- 3) berutus-utus dengan kerajaan Straits Settlements bagi pihak orang2 Melayu dalam semua perkara yang berkenaan dengan hak2 faedah dan kebebasan orang2 Melayu
- 4) menggalakkan pelajaran2 yang lebih tinggi dan ilmu ketukangan yang berfaedah demikian juga kerana memberangsang anak2 Melayu pada berjenis-jenis pengetahuan.<sup>15</sup>

---

<sup>13</sup> Dipetik oleh W.R. Roff, *The Origins of Malay Nationalism*, Hal. 191.

<sup>14</sup> Lihat Osman Hassan, *Berita Pergerakan Kesatuan Melayu 1826-37*, Singapura, dari akhir tahun 1920an hinggalah meletusnay Perang Dunia kedua.

<sup>15</sup> Dipetik oleh Radin Soenarno, "Nasionalism Melayu hingga tahun 1948," dalam *Bahasa*, Jil ii, Bil. 1., Mach, hal. 42.

Diawal tahun 1930an, akibat dari penubuhan Kesatuan Melayu Singapura, sudah timbul perasaan tanggung-jawab orang2 Melayu terhadap hak2 politik mereka. Namun begitu di Negeri2 Melayu Bersekutu belum ada suatu kesatuan politik yang dapat menyatupadukan kehendak2 mereka supaya mereka dapat bergerak dalam suatu badan politik yang lebih berkesan lagi. Diakhbar2 Melayu sudah timbul suatu macham kegiatan menulis dikalangan pemberita2 untuk mendorong orang Melayu mengambil bahagian dalam politik sebagaimana yang ternyata dalam tulisan ini:

Sekarang ini orang2 Melayu sudah sedar akan hak2nya dalam negerinya sendiri dan sedikit2 daripadanya menuntut hak2 itu akan tetapi apakah akan jadinya dengan bersuara sahaja dan muafakat tidak? ini bukannya dengan tujuan untuk membangkitkan sebarang perasaan yang tidak baik antara orang Melayu dan orang2 British hanya dengan sebabnya kita ada menaruh sebenar-benarannya chemburu diatas perbuatan yang boleh mengurangkan hak dan kemuliaan raja2 Melaya . . . .<sup>16</sup>

Berita penubuhan Kesatuan Melayu Singapura dan kegiatan2nya diawal tahun 1930an telah disambut baik oleh orang2 dan keadaan ini timbul disebabkan oleh sebagaimana kata2 W.R. Roff:

*. . . at a time when Malay concerns, especially in the Federated Malay States, were being brought to the fore by the issues of economic depression, retrenchment in government employment, administrative decentralization, demographic changes exemplified in the 1931 census, changes in immigration and educational policies and the like . . .*<sup>17</sup>

Kira2 lima bulan selepas komen pengarang *Warta Malaya*, 24 Januari, 1931, maka timbul pula tulisan didalam akhbar yang sama menggesa orang2 Melayu di Negeri2 Melayu memperjuangkan hak2 politik mereka. Akhbar itu menyarankan supaya mereka bergerak dibawah pimpinan Kesatuan Melayu Singapura.

*Kita percaya orang2 Melayu akan sedia menolong dan membantu kiranya yang Berhormat Yang diPertua bagi Kesatuan Melayu (Singapura) itu sendiri akan menunjukkan jalan bagaimana boleh dapat sekutu itu. Awal pertamanya, hendaklah undang2 Kesatuan Melayu itu dipindahkan supaya membebaskan semua orang2 daripada bangsa Melayu rakyat Inggeris atau negeri2 Melayu dalam Semenanjung boleh menjadi ahli2nya adanya.*<sup>18</sup>

---

<sup>17</sup> W.R. Roff, "The Persatuan Melayu Selangor" dalam *JSAH* Jil. IX, Bil. 1, March 1968. hal 118.

<sup>18</sup> *Warta Malaya*, 13 Julai, 1931.

Sembilan bulan kemudian iaitu pada bulan April, 1932 sautu perjumpaan ramai telah diadakan di Kuala Lumpur untuk membicarakan penubuhan perastuan Melayu Selangor.<sup>19</sup> Disamping itu timbul suatu shor dari Kuala Lipis supaya Persatuan Melayu Pahang ditubuhkan.<sup>20</sup>

Kegiatan2 berbau politik yang timbul diawal tahun2 1930an merupakan tanda yang jelas menunjukkan bahawa orang2 Melayu diNegeri2 Melayu telah berselera untuk berpolitik didalam persatuan2 yang berchorak politik. Kegiatan2 serupa itu boleh juga diinterpretasikan sebagai pengakuan orang2 Melayu terhadap kelemahan mereka dalam hampir kesemua bidang kehidupan jika mereka dibandingkan dengan kaum2 yang mendatang. Orang2 Melayu diwaktu itu sentiasa mengawasi kegiatan2 orang2 imigran yang dianggap mengancham hak2 politik orang2 Melayu. Suatu chontoh anchaman seperti itu barangkali dapat dijelaskan dalam sebuah renchana bertajuk, "Faedah2 orang2 China dalam Negeri2 Melayu," yang mengatakan:

Bahawa dalam keluaran semalam pembacha2 kita tentulah telah terpandang dan membacha ringkasan daripada perchakapan Yang Berhormat Tuan Lim Chang Yan daripada Persekutuan Orang2 Muda Keristian darihal orang2 China dalam negeri2 Selat dan Negeri2 Melayu Bersekutu itu. Adapun suatu fasal yang kerap berbangkit baharu2 ini ialah orang2 China itu ada terhak kepada Semenanjung Tanah Melayu ini sama banyak juga seperti orang2 Melayu itu sendiri dengan sebab ada dikatakan iaitu orang2 Melayu bukannya bangsa yang asal menduduki dalam Tanah Melayu sebagaimana juga orang2 China itu.<sup>21</sup>

Orang2 China yang tinggal diTanah Melayu memang telah menubuhkan berbagai-bagai persatuan dan mereka dapat menyuarakan kehendak2 politik mereka menerusi The **Straits Chinese British Association**, yang mengandungi ahli2 yang mengakui diri mereka sebagai rakyat British dan dari itu mereka mahu disamakan hak2 mereka dengan orang2 Melayu bukan hanya di Negeri2 Selat tetapi diNegeri2 Melayu Bersekutu juga. Disamping persatuan tersebut orang2 China telah lebih awal bergerak dalam politik; boleh dikatakan sejak berlakunya pemberontakan 1911 di Negeri China. Namun begitu kegiatan2 politik mereka tidak berthabit dengan hal2 diTanah Melayu. Kejadian2 politik diNegeri China memberi kesan yang besar terhadap orang2 China disini yang dipanggil **hua-chiao**<sup>22</sup>

---

<sup>6</sup> *Warta Malaya*, 24 Januari, 1931.

<sup>7</sup> W.R. Roff, "The Persatuan Melayu Selangor" dalam *JSAH* Jil. IX, Bil. 1, March 1968. Hal. 118.

<sup>8</sup> *Warta Malaya*, 13 Julai, 1931.



Suatu hal yang menarik hati orang China dinegeri China ialah kekayaan mereka. Daripada merekalah parti Kuomintang<sup>23</sup> mendapat banyak bantuan wang disamping memperolehi ahli2 yang chergas. Walau bagaimana pun bukan semua orang2 China di Tanah Melayu masuk bergiat dalam politik yang berhubung rapat dengan negeri China.

*The Straits Chinese had given up to idea of returning to China, but the China-born Chinese were loyal to their mother-land and come to Malaya to earn a livelihood having to do little with the governments of their countries of sojourn.*<sup>24</sup>

Berkenaan dengan orang2 China di Negeri2 Selat ini orang2 Melayu mempunyai pandangan yang mengandungi shak dan wasangka. Kata2 yang dikeluarkan oleh pemimpin2 China di Negeri Selat dan di Tanah Melayu sechara resmi atau tidak telah mendapat perhatian yang luas dan dibicharakan diakhbar2 Melayu dan majallah2. Orang2 China yang mengatakan mereka patut diberi hak2 yang sama seperti orang2 Melayu menegaskan bahawa dimasa mula2 orang2 Inggeris bertapak diPulau Pinang mereka tidak mendapati penduduk2 Melayu dipulau itu dan oleh kerana orang2 China telah bersama2 membuka negeri disitu tidak shak lagi merekalah yang terhak diatasnya. Dalam hal ini nampaknya orang2 Melayu serba salah kerana ada bukti2 menunjukkan bahawa apa yang dikatakan oleh orang2 China benar dan orang2 Melayu yang terpelajar memahami hakikat bahawa Negeri2 Selat itu merupakan tanah jajahan Inggeris. Namun begitu orang2 Melayu telah menunjukkan penentangan mereka terhadap pengakuan orang2 China serupa itu.

Dikalangan orang2 Melayu yang mempunyai semangat kebangsaan yang kuat, kemasukan orang China yang tidak disekat2 akan menyebabkan orang2 Melayu kehilangan negerinya kepada orang2 asing. Sekira dapat dikatakan bukti, tulisan ini dapat menjelaskan ketakutan itu, iaitu tulisan A.J. Toynbee yang bertajuk "Suatu Perjalanan di Negeri China atau Benda2 yang ada dilihat"<sup>25</sup> yang dibicharakan dalam akhbar Melayu yang mempersoalkan kedudukan British diSemenanjung. Toynbee mengatakan bahawa dalam masa yang nampaknya tidak begitu jauh lagi pemerintah British akan membolehkan orang2 China menubuhkan suatu jajahan yang kesembilan belas di Semenanjung. T.H. Silcock dan U.A. Aziz

<sup>23</sup> Peranan utama chawangan2 Parti Kuomintang di Tanah Melayu ialah untuk menyatupadukan orang2 China di Malaya supaya mempunyai perhubungan yang rapat dengan negeri China.

<sup>24</sup> Png Poh Seng, "The Kuomintang in Malaya, 1912-1941," JSAH, Jil. 2. Bil. 1 March 1961 hal. 2.

<sup>25</sup> *Warta Malaya*, 11 Mach, 1931.

mengatakan pendidikan China di Malaya telah diawasi oleh kerajaan British kerana "its tendency to regard Malaya as a province ripe for annexation to China"<sup>26</sup> Ishak Haji Muhammad mengatakan "China berangan2 hendak menjadikan Malaya ini jajahannya yang kesembilan belas . . . dan bekas2 pegawai British di Malaya telah pernah membayangkan hal ini dengan keterangan2 yang berasas, . . ." <sup>27</sup> Tetapi Png Pah Seng tidak bersetuju dengan pendapat2 diatas kerana tidak ujud bukti2 yang konkrit.<sup>28</sup> Namun begitu gara2 kuasa China akan melingkungi negeri2 Melayu merupakan suatu masalah yang difikirkan oleh orang2 Melayu diawal tahun 1930an.

Mereka juga mengambil berat tentang krisis pentadbiran politik yang berlaku apabila timbul soal2 **decentralization**. Segala perkara2 yang dikira penting bagi pengetahuan orang2 Melayu telah dibicarakan dalam Akhbar terutama dalam Warta Malaya.<sup>29</sup> Orang2 Melayu telah menyokong rancangan **decentralization** kerana mereka merasakan Sultan2 Melayu akan dapat berkuasa lebih banyak lagi. Sebaliknya hal ini tidak dipersetujui oleh orang2 bukan Melayu yang merasakan bahawa dengan pembahagian kembali kuasa raja2 maka kepentingan ekonomi mereka akan terancam. Dalam pada itu akhbar2 Melayu lantas membidas mereka dengan kata2 yang agak keras.<sup>30</sup>

---

<sup>26</sup> T.H. Silcock & U.S. Aziz, "Nationalism in Malaya," op:cit hal. 280.

<sup>27</sup> Ishak Haji Muhammad, *Bersatulah Sekarang*, Johor Baharu, 1946 hal. 57.

<sup>28</sup> Png Poh Seng, "The Kuomintang in Malaya, 1912-1941, *op. cit.*, hal. 19.

<sup>29</sup> Onn Jaafar menjadi pengarah diawal tahun2 1930an.

<sup>30</sup> Lihat *Saudara*, 7 November, 1931.

Tulisan ini merupakan suatu versi chabutan dari bahagian pertama sebuah essei panjang bertajuk "Kegiatan2 Politik Orang2 Melayu ditahun2 1930an" untuk Jabatan Sejarah, U.M.K.L. 1969/70.